

Utdannings- og forskningskomiteen

1.11.2017

Byggenæringens Landsforening (BNL) er en nærings- og arbeidsgiverpolitisk organisasjon for bedrifter i byggenæringen. BNL er en paraplyorganisasjon for 15 bransjer som har over 4100 medlemsbedrifter som sysselsetter mer enn 74 000 ansatte. BNL ble etablert i 1997 og er en landsforening i NHO. BNL organiserer industri- og eiendomsbedrifter, samt utøvende håndverksbedrifter og entreprenørbedrifter.

Fagskoleutdanning

Fagskolen er svært viktig for bygge- og anleggsnæringen. Bedriftene etterspør fagskoleutdannede kandidater, og kvalifikasjonen er sentral blant annet for å oppfylle krav i plan- og bygningsloven og fornye næringen. BNL mener at "den nye" fagskolen har stort potensiale til å fylle en større rolle enn i dag som en sentral kompetanseleverandør for bygge- og anleggsnæringen, ikke minst når det gjelder etter- og videreutdanning for faglærte i sine fag.

Regjeringen foreslår å opprette flere studieplasser, slik at behovene i næringslivet i større grad kan møtes. Det er viktig for byggenæringen at kapasiteten øker hvert år i årene som kommer, etter en opptrappingsplan. Det vises her blant annet til komiteens eget arbeid med fagskolemeldingen våren 2017 hvor man etterlyste en bedre balanse mellom yrkesfaglig og akademisk kompetanse.

Det er bra at regjeringen foreslår en egen programkategori med øremerkede midler til fagskolen. Når midlene samles i en egen programkategori synliggjøres fagskolen som en selvstendig del av utdanningssystemet.

Utviklingsmidler til skolene og midler til ulike kvalitetshevende tiltak foreslås videreført på nivå fra 2017. BNL er fornøyd med dette, men forutsetter at det blir en økning i midlene i årene som kommer for å oppfylle Stortingets eget mål med utviklingen av fagskolen.

I budsjettforslaget er de foreslåtte utviklingsmidlene kun søkbare. Det er viktig for utviklingen av fagskolen at disse midlene neste år deles i en fast del og i en søkbar del. Den faste delen av utviklingsmidlene vil skolene kunne bruke til løpende utvikling av nye og reviderte studietilbud for næringslivet, mens den søkbare delen kan brukes til spesielle prosjekter og større satsninger på nye områder mv.

BNL mener at regjeringens budsjettforslag er gode skritt i riktig retning, men for å lykkes med å styrke fagskoleutdanningen må dette kun være starten på en langsiktig satsning og opptrapping av midler over flere år.

Fagutdanning

Det er de fagutdannede håndverkerne som bygger våre hus, veier, tunneler, skoler, sykehus, jernbane og kraftverk. Det er avgjørende for samfunnet at deres kompetanse har høyt nivå. Dagens fagutdanning innenfor videregående opplæring er ikke den profesjonsutdanningen som byggenæringens bedrifter etterspør. BNL oppfatter at alle partiene er enige om at fagutdanning må gjøres mer attraktiv for ungdommen og relevant for arbeidslivet. Det fremlagte budsjettet har flere gode forslag, men er samlet sett ikke godt nok for arbeidslivets behov. Det er behov for regionale/nasjonale kompetansesentre for mindre fag, det er behov for midler til å gjennomføre utdanningen i en systematisk veksling mellom skole og bedrift, og det er behov for midler til en systematisk rekruttering av ungdom og voksne til fagutdanningen.

BNL støtter regjeringens satsing på hospitering for lærere, lektor 2-ordningen, arbeidet med å skaffe flere læreplaner i fylkene mv.

BNL savner allikevel en mer helhetlig og bredere satsning på yrkesfag som må omfatte hospitering for instruktører i bedriftene, bedre opplæring av instruktører i bedriftene, midler til gjennomføring av ny tilbudsstruktur, samt en videre økning av læretilskuddet. OECD rapporterer om langt svakere gjennomføring av yrkesfaglig videregående utdanning i Norge enn i mange andre land. Det er det en alvorlig situasjon, som det bør settes av midler til å løse. Vi etterlyser også en bredere markering av 2018 som yrkesfagenes år.

Det ble i inneværende budsjett satt av egne midler til gjennomføring av Samfunnskontrakten. Dette må videreføres, helst på et høyere nivå.

Det er også et stort behov for utstyr og materiell til verkstedene i skolene. Særlig er det mange skoler som mangler nødvendige midler til løpende materiell.

Høyere utdanning

BNL støtter regjeringens forslag til videre løft for yrkesfaglærerutdanningen.

BNL støtter også regjeringens forslag til en ny arena for kvalitet i høyere utdanning, som oppfølging av meldingen om kvalitet i høyere utdanning.

Kompetanse Norge

Vi registrerer at regjering foreslår en liten nedgang i midlene til KompetansePluss. For BNL er det viktig at Kompetanse Norge arbeider aktiv for å formidle at de har tilbud til bedriftene om første gangs norskopplæring for arbeidsinnvandrere. Det er viktig at så mange bedrifter og personer som mulig benytter dette tilbudet. Norsk er viktig for en effektiv kommunikasjon i byggeprosessene.

BNL ber om at Stortinget:

- Gir fagskolene økonomisk handlingsrom til å levere den utdanningen arbeidslivet etterspør og har behov for.
- Legger føringer for en planmessig langsiktig satsing på kvalitet og kapasitet i fagskoleutdanning.
- Bevilger nok midler til at endringene i tilbudsstrukturen i fagutdanningen kan gjennomføres i tråd med arbeidslivets behov.
- Bevilger nok midler til forbruksmateriell og til fornyelse av utstyr i fagutdanningen.
- Øker lærlingtilskuddet.
- Sørge for at Kompetanse Norge har nok midler til KompetansePluss.